

The effect of teaching - learning combined (traditional and mobile) and (traditional blogs and forums) on achievement motivation ninth grade students (selection lessons, civics)

مطالعه تأثیر دو روش یاددهی - یادگیری ترکیبی (سنتی و تلفن همراه) و (سنتی و وبلاگ و تالار گفتگو) بر انگیزه پیشرفت دانش آموزان پایه نهم

Afsaneh Azizi, fourozan zarabian

¹ Assistant Professor, Department Of Training Science, Payam Noor University, Iran.

² Phd Student Training Science, Shahid Rajayi University, Tehran, Iran.

افسانه عزیزی علویجه، فروزان ضرابیان*

¹ استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه پیام نور، ایران

² دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی، دانشگاه شهید رجایی، تهران، ایران.

Abstract

This study examined the effect of a combination of two teaching methods (traditional, blog, forum) and teaching methods (traditional and mobile) ninth grade students motivation to learn. Materials and quasi-experimental study with a control group and the control population Statistics Research 100 students in grades nine The 20th Tehran Area 5 in the academic year 2016-2017 Stratified random sampling method selected and 4 groups of 25 people Girls and boys categories amassment information. Herman 1977 was conducted through questionnaires. Data research using descriptive statistics such as (Frequency and percentage) and inferential statistics (independent t test and dependent t), respectively The findings of this study suggest The three component factors of achievement motivation confidence, Hard work and perseverance in the group of male students Blogs and forums on Infuse motivation More successful and future components of the same performance of both methods was observed. Group of female students confidence component And perseverance of blogs and forums better And the future role of mobile elements have been more effective In the last component of the hard work of both was the same.

Keywords: blended learning teaching, traditional teaching, motivation

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی تأثیر دو روش تدریس ترکیبی (سنتی و وبلاگ، تالار گفتگو) و روش تدریس (سنتی و تلفن همراه) برای یادگیری انگیزه پیشرفت دانش آموزان پایه نهم انجام شد. روش پژوهش نیمه تجربی با گروه گواه و شاهد است. جامعه آماری پژوهش ۱۰۰ نفر از دانش آموزان پایه نهم در منطقه ۲۰ تهران ناحیه ۵ در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۹۵ که به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب و به ۴ گروه ۲۵ نفری دانش آموزان دختر و پسر دسته‌بندی شدند. گردآوری اطلاعات از طریق پرسشنامه هرمنس (۱۹۷۷) صورت گرفت. ضریب پایایی محاسبه شده برای پرسشنامه به میزان ۰/۸۴ به دست آمد. داده‌های پژوهش با استفاده از روش‌های آمار توصیفی نظیر (فراوانی و درصد) و آمار استنباطی نظیر (آزمون t مستقل و t وابسته) با نرم‌افزار SPSS22 به دست آمد. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که مؤلفه‌های انگیزه پیشرفت در ۳ مؤلفه اعتمادبه‌نفس، سخت‌کوشی و پشتکار در گروه دانش آموزان پسر وبلاگ و تالار گفتگو در برانگیختن انگیزه پیشرفت موفق‌تر عمل کرده و در مؤلفه آینده عملکرد یکسانی از هر دو روش دیده شد. در گروه دانش آموزان دختر در مؤلفه اعتمادبه‌نفس و پشتکار استفاده از وبلاگ و تالار گفتگو بهتر و در مؤلفه آینده نقش تلفن همراه مؤثرتر بوده است و در آخر در مؤلفه سخت‌کوشی نقش هر دو روش یکسان بود.

واژه‌های کلیدی: یاددهی-یادگیری ترکیبی، تدریس سنتی، انگیزه پیشرفت

مقدمه

در طی سال‌های اخیر، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در کلاس درس بیشتر مورد توجه واقع شده است، تغییرات سریع فناوری در فرآیند یاددهی - یادگیری موجب تحولات وسیع شده و هدف آن بهبود کیفیت آموزش در مدارس بوده است. فناوری‌های جدید با به همراه آوردن فرصت‌های مناسب در جهت استعدادها و علایق شخصی دانش‌آموزان، به بهبود نظام آموزشی مدارس کمک می‌کند (Baylor & Ritchie, 2002) رویکردهای جدید آموزش، دانش‌آموز محور هستند. در این رویکردها، دانش‌آموز، به‌عنوان یک کشتی خالی در نظر گرفته نمی‌شود؛ بلکه او از ابتدای تولدش با دانش، مهارت و نگرشی متولد می‌شود که نیازمند توسعه از طریق راهنمایی، تشویق و انگیزش است؛ بنابراین، این موضوع که کیفیت آموزش به‌طور گسترده‌ای وابسته به کیفیت امکانات فراهم شده در کلاس درس است، انکارناپذیر است. شکی نیست که فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در سیستم مدارس امروزی جاافتاده است. کامپیوتر به‌عنوان یکی از ابزارهای اصلی فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات نه تنها به‌عنوان ابزاری برای کمک به تجزیه و تحلیل داده‌های مدارس، بلکه، به‌عنوان ابزاری فراگیر برای بهینه‌سازی آموزش دانش‌آموزان به کار می‌رود (Adeyemi, 2012)

به‌کارگیری ابزارهای فناوری و اطلاعات، راهکارهای نوینی را در بهبود و توسعه نظام آموزشی ارائه نموده که یادگیری‌های مجازی و از راه دور از نتایج آن می‌باشند. با ظهور این نوع یادگیری‌ها شیوه‌های آموزشی نوپایی چون یادگیری الکترونیکی و یادگیری همراه (تلفن همراه) به صورتی کارآمد مورد بهره‌گیری قرار می‌گیرد. نیازهای روزافزون مردم به آموزش، کمبود امکانات اقتصادی، کمبود اساتید و آموزشگران مجرب و هزینه‌های زیاد که صرف آموزش می‌شود متخصصان را بر آن داشته است که به کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات روش‌های نوینی را برای آموزش ابداع نمایند

که هم اقتصادی و باکیفیت باشد و هم بتوان با استفاده از آن به‌طور همزمان عدّه کثیری از فراگیران را تحت آموزش قرار داد (Farhadi, 2004)

نیازهای جدید آموزشی و تحولات فن‌آوری، ضرورت سازگاری سیستم‌های یادگیری الکترونیکی با آن‌ها مؤکد می‌سازد بدین منظور این سیستم‌ها باید با نیازهای یادگیرنده در کنترل و سازمان‌دهی آموزش هماهنگ باشند، انگیزه لازم را برای یادگیرنده فراهم آورند و پشتیبان خلاقیت وی باشد (rezayi rad & bakhteyaei, 2015). از آنجایی که شرط مهم برای رشد و شکوفایی هر جامعه‌ای وجود افراد آگاه، کارآمد و خلاق است، لذا پرورش و تقویت انگیزه پیشرفت سبب ایجاد انرژی و جهت‌دهی مناسب رفتار، علایق و نیازهای افراد در راستای اهداف ارزشمند و معین می‌شود (tamanaei far & ghandome, 2012) برای ورود به عصر دانش و انفجار اطلاعات تجهیزاتی را باید در اختیار داشت تا یارای مقابله با فناوری در حال پیشرفت را داشته باشد. این تجهیزات شامل کامپیوتر، اینترنت، نرم‌افزارهای پیشرفته و همچنین تلفن‌های همراهی که دیگر فقط تلفن نیستند، نیز است (behbahanee & ect, 2010) یادگیری همراه (تلفن همراه) را می‌توان ترکیبی از دو شکل یادگیری الکترونیکی و یادگیری از راه دور دانست زیرا در این نوع یادگیری از یک‌سو، همانند یادگیری از راه دور میان دانش‌پژوهان و اساتید فاصله وجود دارد و از سوی دیگر، این یادگیری نیز همانند یادگیری الکترونیکی از طریق فناوری پیشرفته و با استفاده از ابزارهای الکترونیکی همراه، انجام پذیرد (Saffarzadeh & manourchehri, 2011).

یکی از روش‌های نوین آموزش که استفاده از فناوری‌های جدید به‌ویژه اینترنت را مورد تأکید قرار می‌دهد، روش آموزش مبتنی بر وب (Web) است. روش مبتنی بر وب، یکی از شاخه‌های یادگیری الکترونیکی در نظام آموزش نوین است که محتوی آن از طریق خدمات الکترونیکی یعنی تارنماها (Web-based Teaching)

شکل سنتی تدریس می‌کردند و به تبادل اطلاعات در تالار گفتگو (پس پایان کلاس قبل از جلسه بعدی، مربوط به دانش‌آموزانی که از محیط وبلاگ استفاده می‌کردند) و نیز از طریق پیامک و ایمیل (مربوط به نرم‌افزار آموزشی نصب بر روی موبایل) می‌پرداختند. پس از هر بار تدریس موضوعات جدیدتر به محیط وبلاگ و کتابچه آموزشی اضافه می‌شد.

درواقع معلم به شکل سنتی تدریس خود را انجام می‌داد و برای تکمیل مبحث مربوط به تدریس از این محیط‌های آموزشی استفاده می‌کردند. پس از پایان کلاس در جلسه اول مربوط به پژوهش معلم در مورد وبلاگ آموزشی، نحوه کار با آن و تبادل و گفتگو توضیحاتی به دانش‌آموزان ارائه کردند سپس از دانش‌آموز خواستند تا با مراجعه به وبلاگ نظرات و عقاید خود را در مورد مطلب و نیز مطلبی اضافه مرتبط با موضوع را در وبلاگ قرار دهد. اگر سؤالی برایشان پیش آمد برسد و برای دیگر دانش‌آموزان در مورد مطلب توضیح دهند جلسه موضوعات به‌روز می‌شود؛ و می‌توانند از سایتی که کتابچه در آن قرار گرفته (به علت اجازه نداشتن استفاده از تلفن همراه در مدرسه) و استفاده از بلوتوث (Bluetooth) مطالب را دریافت و از طریق ایمیل یا پیامک سؤالات خود را بپرسند. بر این اساس دانش‌آموزان موظف بودند در هر جلسه به وبلاگ سر بزنند سؤالات معلم را پاسخ و در جلسه بعد یا همان موقع از طریق تالار گفتگو و یا پیامک جواب دهند.

یافته‌های پژوهش

در بررسی مطالعه دو روش یاددهی - یادگیری ترکیبی (سنتی و تلفن همراه) و (سنتی و وبلاگ و تالار گفتگو) بر مؤلفه اعتمادبه‌نفس این مؤلفه که مربوط به اعتمادبه‌نفس است با استفاده از آزمون t مستقل داده‌های پرسشنامه تحلیل نشان می‌دهد که نقش وبلاگ در دانش‌آموزان دختر با میانگین $5/96$ و انحراف استاندارد $1/88$ و مقدار t $15/83$ با سطح معنی‌داری

ارائه می‌شود (timo, 2005) محیطی که آموزش‌های مبتنی بر وب را در اختیار فراگیران قرار می‌دهد، محیط چندرسانه‌ای است. این محیط برای فراگیران فرصتی را فراهم می‌کند که در هر زمان و هر مکان با اتصال به شبکه اینترنت و به‌طور هم‌زمان از مطالب آموزشی استفاده نمایند (Thiele,2003). وبلاگ‌ها یکی از پرکاربردترین ابزارهای یادگیری برای بالا بردن سطح آموزشی به حساب می‌آیند. وب‌هایی که بر اساس پیشرفت‌های فن‌آورانه به وجود آمده‌اند نشانگر حمایت‌های همه‌جانبه از فرآیندها و روند یادگیری و آموزش بوده و فرصت‌های جدیدی را به‌طور هم‌زمان هم برای، دانش‌آموزان و هم آموزش‌دهندگان به وجود می‌آورند، لاریجانی و همکاران (Larijane,2015).

با توجه به مطالب گفته شده این تحقیق با هدف مطالعه تأثیر دو روش یاددهی - یادگیری ترکیبی (سنتی و تلفن همراه) و (سنتی و وبلاگ و تالار گفتگو) بر انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان پایه نهم با مطالعه موردی درسی تعلیمات اجتماعی است.

روش پژوهش

در این مطالعه روش تحقیق نیمه با انجام پیش‌آزمون و پس‌آزمون انجام گرفته است. جامعه آماری، دانش‌آموزان دختر و پسر پایه نهم منطقه ۲۰ تهران در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ که بالغ بر ۱۰۰ نفر می‌باشند دانش‌آموزان پسر به دو گروه ۲۵ نفر (۵۰ نفر) و نیز دانش‌آموزان دختر به دو گروه ۲۵ نفر (۵۰ نفر) از ۴ مدرسه که به شکل خوشه‌ای انتخاب شده بودند. تقسیم شدند. سپس پیش‌آزمون از هر ۴ گروه انجام و میزان انگیزه پیشرفت پرسشنامه هرمنس اندازه‌گیری شد. با توجه به اینکه نخست میزان انگیزه پیشرفت با پرسشنامه هرمنس سنجیده شد و سپس با کاربرد فناوری بر پایه وبلاگ و نرم‌افزار موبایل مجدداً میزان انگیزه سنجیده می‌شود، در زمره پژوهش‌های کاربردی است.

معلم در ۸ جلسه ۵۰ دقیقه‌ای که در هر جلسه یک موضوع از کتاب (بر پایه اهداف پژوهش) را انتخاب و به

۰/۰۰۱ بیشترین تأثیر را داشته است و به ترتیب با بررسی میانگین نقش تلفن همراه در دانش‌آموزان پسر با مقدار ۵/۳۶ و نقش وبلاگ در دانش‌آموزان پسر با ۵/۴۸ مؤثر بوده است و با ضریب اطمینان ۹۵ درصد این اطمینان تأیید می‌شود.

جدول ۱. بررسی مؤلفه اعتماد

میانگین	انحراف استاندارد	انحراف میانگین	t	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
۵/۹۶۰	۱/۸۸۱۴۹	۰/۳۷۳	۱۵/۸۳۹	۲۴	۰/۰۰۱
۵/۳۶۰	۲/۳۶۰	۰/۴۷۲	۱۱/۳۲۳	۲۴	۰/۰۰۱
۵/۴۸۰	۱/۹۶۰	۰/۳۹۲	۱۳/۷۹۶	۲۴	۰/۰۰۱
۵/۳۶۰	۲/۳۶۰	۱۶/۴۷۲	۱۱/۳۲۵	۲۴	۰/۰۰۱

در مطالعه دو روش یاددهی - یادگیری ترکیبی (سنتی و تلفن همراه) و (سنتی و وبلاگ و تالار گفتگو) بر مؤلفه پشتکار ۵/۶۴ و مقدار t ۱۶/۰۸ و برای دانش‌آموزان پسر با میانگین ۵/۴۴ و مقدار t ۱۶/۳۲ مؤثر واقع شده است.

جدول ۲. بررسی مؤلفه پشتکار

میانگین	انحراف استاندارد	انحراف میانگین	t	درجه آزادی	سطح معنی‌داری
۵/۴۸۰	۱/۶۵۰	۰/۳۳۰	۱۷/۶۹	۲۴	۰/۰۰۱
۵/۶۴۰	۱/۷۵۳	۰/۳۵۰	۱۶/۰۸	۲۴	۰/۰۰۱
۵/۶۴۰	۱/۷۵۳	۰/۳۵۰	۱۶/۰۸	۲۴	۰/۰۰۱
۵/۴۴۰	۱/۶۶۰	۰/۳۳۲	۱۶/۳۲	۲۴	۰/۰۰۱

نقش وبلاگ در انگیزه پیشرفت (مؤلفه پشتکار) دانش‌آموزان دختر با میانگین ۵/۸۴ و مقدار t ۱۷/۶۹ نشان‌دهنده مؤثر بودن این روش کمکی است. همچنین این روش در انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان پسر (مؤلفه پشتکار) ۵/۶۴ و مقدار t ۱۶/۰۸ است که با ضریب اطمینان ۹۵ درصد موفق بودن آن تأیید می‌شود. همچنین نقش تلفن همراه در انگیزه پیشرفت (مؤلفه پشتکار) دانش‌آموزان دختر مطالعه دو روش دو روش یاددهی - یادگیری ترکیبی (سنتی و تلفن همراه) و (سنتی و وبلاگ و تالار گفتگو) بر مؤلفه سخت‌کوشی با تحلیل سؤالات مربوط به بخش مؤلفه سخت‌کوشی از پرسشنامه هرمنس اطلاعات جدول ۳ به‌دست‌آمده است؛ که نقش وبلاگ در انگیزه پیشرفت (مؤلفه سخت‌کوشی) دانش‌آموزان دختر با میانگین ۴/۹۶ و مقدار t ۹/۹۵ نشان‌دهنده مؤثر بودن این روش کمکی است. همچنین این روش در انگیزه پیشرفت (مؤلفه سخت‌کوشی) دانش‌آموزان پسر ۴/۹۶ و مقدار t ۹/۹۵ است که با ضریب اطمینان ۹۵ درصد موفق بودن آن تأیید می‌شود. همچنین نقش تلفن همراه در انگیزه پیشرفت (مؤلفه سخت‌کوشی) دانش‌آموزان دختر ۵/۴۰ و مقدار t ۹/۹۵ و برای دانش‌آموزان پسر با میانگین ۷/۲۸ و مقدار t ۱۷/۹۱ مؤثر واقع شده است.

جدول ۳. مؤلفه سخت‌کوشی

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	t	انحراف میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	
۰/۰۰۱	۲۴	۹/۹۵۵	۰/۴۹۸	۲/۴۹۱	۴/۹۶۰	دختر (وبلاگ)
۰/۰۰۱	۲۴	۹/۹۵۵	۴/۹۶۰	۱۴/۶۰	۵/۴۰۰	دختر (تلفن همراه)
۰/۰۰۱	۲۴	۱۷/۹۱۹	۰/۴۰۶	۲/۰۳۱	۷/۲۸۰	پسر (وبلاگ)
۰/۰۰۱	۲۴	۹/۹۵۵	۰/۴۹۸	۲/۴۹۰	۴/۹۶۰	پسر (تلفن همراه)

جدول ۴. مؤلفه آینده

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	t	انحراف میانگین	انحراف استاندارد	میانگین	
۰/۰۰۱	۲۴	۴/۲۴۱	۰/۵۵۶	۲/۷۸۰	۲/۳۶۰	دختر (وبلاگ)
۰/۰۰۱	۲۴	۸/۹۲۱	۰/۵۵۶	۲/۱۹۶	۳/۹۲۰	دختر (تلفن همراه)
۰/۰۰۱	۲۴	۸/۹۲۱	۰/۴۳۹	۲/۱۹۶	۳/۹۲۰	پسر (وبلاگ)
۰/۰۰۱	۲۴	۱۲/۱۱۹	۰/۳۹۲	۱/۹۶۳	۴/۷۶۰	پسر (تلفن همراه)

پسر ۳/۹۲ و مقدار t ۸/۹۲ است که با ضریب اطمینان ۹۵ درصد موفق بودن آن تأیید می‌شود. همچنین نقش تلفن همراه در انگیزه پیشرفت (مؤلفه آینده) دانش‌آموزان دختر ۳/۹۲ و مقدار t ۸/۹۲ و برای دانش‌آموزان پسر با میانگین ۴/۷۶ و مقدار t ۱۲/۱۱ مؤثر واقع شده است.

با تحلیل سؤالات مربوط به بخش مؤلفه آینده از پرسشنامه هرمنس اطلاعات جدول ۴ به دست آمده است که نقش وبلاگ در انگیزه پیشرفت (مؤلفه آینده) دانش‌آموزان دختر با میانگین ۲/۳۶ و مقدار t ۴/۲۴ نشان‌دهنده مؤثر بودن این روش کمکی است. همچنین این روش در انگیزه پیشرفت (مؤلفه آینده) دانش‌آموزان

مقایسه نقش دو روش در برانگیختن مؤلفه‌ها

جدول ۵. مقایسه مؤلفه اعتماد در هر دو روش در دانش‌آموزان پسر

تعداد	انحراف معیار	انحراف استاندارد	میانگین	روش
۲۵	۰/۳۳۲	۱/۶۵۸	۲۴/۴۴	وبلاگ
۲۵	۰/۳۸۳	۱/۹۱۷	۲۳/۴۰	تلفن همراه

مقدار	مقدار	درجه آزادی	سطح معنی‌داری دوسویه	انحراف معیار	انحراف استاندارد
۰/۰۰۲	۲/۰۶۲	۴۸	۰/۰۴۶	۰/۵۰۷	۱/۰۴۰

در نتیجه این آزمون لوین به علت آنکه سطح معنی‌داری دوسویه برابر با ۰/۰۴۶ است و مقدار آماره $F_{2/0.62}$ با درجه آزادی ۴۸ و این مقدار از مقدار t در جدول ارائه شده در کتاب آمار که برابر با (۲/۰۱) بیشتر است پس می‌توان نتیجه گرفت از لحاظ آماری بین این دو روش تفاوت وجود دارد و نقش وبلاگ با تفاوت میانگین ۱/۰۴۰ مؤثر است.

جدول ۶. مقایسه مؤلفه اعتماد در هر دو روش در دانش‌آموزان دختر

روش	میانگین	انحراف استاندارد	انحراف معیار	تعداد
وبلاگ	۲۵٫۸۴	۱/۳۱۳	۰/۲۶۳	۲۵
تلفن همراه	۲۴/۶۸	۱/۸۲۴	۰/۳۶۸	۲۵

مقدار F	مقدار T	درجه آزادی	سطح معنی‌داری دوسویه	انحراف معیار	انحراف استاندارد
۴/۹۹۱	۲/۵۶۴	۴۸	۰/۰۱۴	۰/۴۵۲	۱/۱۶۰

در نتیجه این آزمون لوین به علت آنکه سطح معنی‌داری دوسویه برابر با ۰/۰۱۴ است و مقدار آماره $F_{2/0.56}$ با درجه آزادی ۴۸ و این مقدار از مقدار t در جدول ارائه شده در کتاب آمار که برابر با (۲/۰۱) بیشتر است پس می‌توان نتیجه گرفت از لحاظ آماری بین این دو روش تفاوت وجود دارد و روش وبلاگ مؤثرتر است.

جدول ۷. مقایسه مؤلفه سخت‌کوشی در هر دو روش در دانش‌آموزان پسر

روش	میانگین	انحراف استاندارد	انحراف معیار	تعداد
وبلاگ	۲۹/۷۶	۱/۲۰۰	۰/۲۴۰	۲۵
تلفن همراه	۲۸/۲۰	۲/۲۲۵	۰/۴۵۱	۲۵

مقدار F	مقدار T	درجه آزادی	سطح معنی‌داری دوسویه	انحراف معیار	انحراف استاندارد
۲۰/۶۸۰	۳/۰۵۴	۴۸	۰/۰۰۴	۰/۵۱۱	۱/۵۶۰

در نتیجه این آزمون لوین به علت آنکه سطح معنی‌داری دوسویه برابر با ۰/۰۰۴ است و مقدار آماره $F_{3/0.54}$ با درجه آزادی ۴۸ و این مقدار از مقدار t در جدول ارائه شده در کتاب آمار که برابر با (۲/۰۱) بیشتر است پس می‌توان نتیجه گرفت از لحاظ آماری بین این دو روش تفاوت وجود دارد و روش وبلاگ مؤثرتر است.

جدول ۸. مقایسه مؤلفه سخت‌کوشی در هر دو روش در دانش‌آموزان دختر

روش	میانگین	انحراف استاندارد	انحراف معیار	تعداد
وبلاگ	۲۹/۳۲	۱/۹۹۴	۰/۳۹۹	۲۵
تلفن همراه	۲۸/۶۸	۱/۶۲۶	۰/۳۲۵	۲۵

مقدار F	مقدار T	درجه آزادی	سطح معنی‌داری دوسویه	انحراف معیار	انحراف استاندارد
۲/۵۵	۱/۲۴۴	۴۸	۰/۲۲۰	۰/۵۱۵	۰/۶۴۰

مطالعه تأثیر دو روش یاددهی - یادگیری ترکیبی بر انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان پایه نهم / ۴۵

در نتیجه این آزمون لوین به علت آنکه سطح معنی‌داری دوسویه برابر با ۰/۲۲۰ است و مقدار آماره ۱/۲۴۴ با درجه آزادی ۴۸ و این مقدار از مقدار t در دو روش تفاوت وجود ندارد.

جدول ۹. مقایسه مؤلفه پشتکار در هر دو روش در دانش‌آموزان پسر

روش	میانگین	انحراف استاندارد	انحراف معیار	تعداد
وبلاگ	۲۵/۹۲	۱/۱۱۴	۰/۲۲۳	۲۵
تلفن همراه	۲۴/۳۶	۲/۳۲۶	۰/۲۶۴	۲۵

مقدار F	مقدار T	درجه آزادی	سطح معنی‌داری دوسویه	انحراف معیار	انحراف استاندارد
۴/۸۶۸	۳/۰۲۵	۴۸	۰/۰۰۴	۰/۵۱۶	۱/۵۶۰

در نتیجه این آزمون لوین به علت آنکه سطح معنی‌داری دوسویه برابر با ۰/۰۰۴ است و مقدار آماره ۳/۰۲۵ با درجه آزادی ۴۸ و این مقدار از مقدار t در دو روش تفاوت وجود دارد و نقش وبلاگ با تفاوت میانگین ۱/۵۶۰ مؤثر است.

جدول ۱۰. مقایسه مؤلفه پشتکار در هر دو روش در دانش‌آموزان دختر

روش	میانگین	انحراف استاندارد	انحراف معیار	تعداد
وبلاگ	۲۶/۳۲	۱/۶۷۶	۰/۳۳۵	۲۵
تلفن همراه	۲۵/۱۶	۰/۲۱۴	۰/۲۴۳	۲۵

مقدار F	مقدار T	درجه آزادی	سطح معنی‌داری دوسویه	انحراف معیار	انحراف استاندارد
۲/۳۸۲	۲/۸۰	۴۸	۰/۰۰۷	۰/۴۱۴	۱/۱۶۰

در نتیجه این آزمون لوین به علت آنکه سطح معنی‌داری دوسویه برابر با ۰/۰۰۷ است و مقدار آماره ۲/۸۰ با درجه آزادی ۴۸ و این مقدار از مقدار t در دو روش تفاوت وجود دارد و روش وبلاگ مؤثرتر است.

جدول ۱۱. مقایسه مؤلفه آینده در هر دو روش در دانش‌آموزان پسر

روش	میانگین	انحراف استاندارد	انحراف معیار	تعداد
وبلاگ	۲۵/۵۶	۱/۶۶۰	۰/۳۳۲	۲۵
تلفن همراه	۲۴/۹۶	۲/۵۴۱	۰/۵۰۸	۲۵

مقدار F	مقدار T	درجه آزادی	سطح معنی‌داری دوسویه	انحراف معیار	انحراف استاندارد
۲/۴۷۰	۰/۹۹۸	۴۸	۰/۳۲۸	۰/۶۰۷	۰/۶۰۰

در نتیجه این آزمون لوین به علت آنکه سطح معنی‌داری دوسویه برابر با ۰/۳۲۸ است و مقدار آماره ۰/۹۹۸ با درجه آزادی ۴۸ و این مقدار از مقدار t در جدول ارائه شده در کتاب آمار که برابر با (۲/۰۱) بیشتر است پس می‌توان نتیجه گرفت از لحاظ آماری بین این دو روش تفاوت وجود ندارد.

جدول ۱۲. مقایسه مؤلفه آینده در هر دو روش در دانش‌آموزان دختر

روش	میانگین	انحراف استاندارد	انحراف معیار	تعداد
وبلاگ	۲۴/۳۲	۱/۴۶۴	۰/۲۹۳	۲۵
تلفن همراه	۲۵/۴۴	۰/۹۱۷	۰/۳۸۳	۲۵

مقدار F	مقدار T	درجه آزادی	سطح معنی‌داری دوسویه	انحراف معیار	انحراف استاندارد
۳/۵۰۸	۲/۳۲۲	۴۸	۰/۰۲۵	۰/۴۸۲	۱/۱۲۰

در نتیجه این آزمون لوین به علت آنکه سطح معنی‌داری دوسویه برابر با ۰/۰۲۵ است و مقدار آماره ۲/۳۲۲ با درجه آزادی ۴۸ و این مقدار از مقدار t در جدول ارائه شده در کتاب آمار که برابر با (۲/۰۱) بیشتر است پس می‌توان نتیجه گرفت از لحاظ آماری بین این دو روش تفاوت وجود دارد و روش تلفن همراه مؤثرتر است.

جدول ۱۳. مجموع مقایسه‌ها در مؤلفه‌های انگیزه پیشرفت

مؤلفه	جنسیت	عملکرد بهتر
اعتمادبه‌نفس	دختر	وبلاگ
پشتکار	دختر	وبلاگ
آینده	دختر	تلفن همراه
سخت‌کوشی	دختر	هر دو
*****	*****	*****
اعتمادبه‌نفس	پسر	وبلاگ
پشتکار	پسر	وبلاگ
آینده	پسر	هر دو روش
سخت‌کوشی	پسر	وبلاگ

بحث و نتیجه‌گیری

مدنظر است. در بررسی اهداف که مربوط به ۴ مؤلفه است داده‌های زیر به‌دست آمده است. هر دو روش بر اعتمادبه‌نفس، پشتکار، سخت‌کوشی و آینده دانش‌آموزان برای ایجاد انگیزه پیشرفت تأثیر به‌سزایی داشتند و می‌توان گفت از نظر آماری رابطه معناداری بین انگیزه پیشرفت و تدریس ترکیبی وجود دارد.

هدف از پژوهش حاضر بررسی مطالعه تأثیر دو روش یاددهی - یادگیری ترکیبی (سنتی و تلفن همراه) و (سنتی و وبلاگ و تالار گفتگو) بر انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان پایه نهم است. نظر بر این موضوع که چهار مؤلفه اعتمادبه‌نفس، سخت‌کوشی، پشتکار و آینده

(Alikhani, 2016) با عنوان "آموزش به شیوه یادگیری سیار و تأثیر آن بر یادگیری، یادداری و انگیزه پیشرفت" با هدف بررسی یادگیری سیار بر سه مؤلفه انجام شد و نتایج نشان داد که در شیوه یادگیری سیار میزان یادداری و یادگیری بیشتر از گروه سنتی است.

همچنین پژوهشی با عنوان "مقایسه دو روش مختلف تدریس: آموزش حضوری و آموزش الکترونیک مبتنی بر وبلاگ به شیوه بحث گروهی" که توسط (Mohammad shahi, 2015) بر روی ۱۱۴ نفر از دانشجویان رشته تغذیه که واحد مدیریت خدمات غذایی را اخذ کرده بودند انجام گرفت. در ابتدای هر ترم ۶ الی ۷ جلسه به صورت حضوری و سپس بخش غیرحضوری با مدیریت استاد به صورت آفلاین برگزار شد. نتایج پس‌آزمون نشان داد سطح باور و عملکرد در روش غیرحضوری مبتنی بر وبلاگ به طور معناداری بالاتر بود، همخوانی دارد.

در پژوهشی با عنوان "جنبه‌های روانی افزودن آموزش سیار به آموزش به روش سنتی در آموزش عالی مطالعه موردی زبان انگلیسی و زبان عربی" که توسط رضایی راد و بختیار در سال ۹۱ انجام گرفت، نتایج نشان داده است که نمرات گروه آزمایش، نسبت به گروه گواه از سطح بالاتری برخوردار بود و افزودن آموزش سیار به آموزش به روش سنتی در افزایش انگیزه پیشرفت، خودپنداره و اعتمادبه‌نفس، دانشجویان زبان انگلیسی و زبان عربی مؤثر بوده است.

مطالعه‌ای در سال ۲۰۰۹ با عنوان "توسعه همکاری محیط یادگیری با یادگیری وبلاگ‌ها" توسط چون چیا وانگ (Chun-Chia Wang) انجام شد. یادگیری مشارکتی نوعی حالت یادگیری گروهی است که اعضای گروه هر مفهوم یا موضوع را از طریق ارتباط و بحث به اشتراک می‌گذارند. تحقیقات کنونی در یادگیری مشارکتی توجه کمی به ویژگی‌های اعضای گروه می‌پردازد. برای حل این مشکل این مقاله به بررسی بهره‌گیری از وبلاگ برای به اشتراک گذاشتن تجربه‌ها و

و در مقایسه دو گروه که به جزئی شدن اثرات آن‌ها بر مؤلفه می‌پردازد، بر اساس تحلیل اطلاعات جداول به نتایج زیر رسیدیم.

در گروه دختران در مؤلفه اعتمادبه‌نفس و پشتکار نقش وبلاگ و تالار گفتگو بیشتر دیده می‌شود (جداول ۶ و ۱۰) شاید به علت تمرینات مداوم و سؤالات مداوم در وبلاگ، نظر گذاشتن و شرکت در بحث‌های گروهی و سرزدن‌های مرتبط و به‌روز شدن هماهنگ با داده‌ها علت این امر است؛ و این امر حتماً در طراحی و مطالب به‌جا و مفید در وبلاگ و ارتباط آن با وبلاگ و سایت‌های مرتبط است.

و در مؤلفه سخت‌کوشی هر دو روش کارآمد بوده‌اند (جدول ۸)؛ و علاوه بر دلایل بالا، به علت جواب دادن به سؤالات در هر دو گروه و داشتن نمره مثبت برای جواب آن‌ها و رسیدن به پاسخ صحیح، سخت‌کوشی دارای ارزش است.

و در مؤلفه آینده نقش تلفن همراه بیشتر دیده شده است. (جدول ۱۲) و شاید دلایل آن دید بهتر نسبت به کاربردهای تلفن همراه شامل استفاده از وبلاگ در دل این وسیله الکترونیکی، دسترسی سریع به اطلاعات روز دنیا، به همراه داشتن همیشگی این وسیله به نسبت لپ‌تاپ و تبلت دانست.

در گروه پسران مؤلفه اعتمادبه‌نفس، پشتکار، سخت‌کوشی به وبلاگ و تالار گفتگو ختم شد (۵، ۷، ۹) و شاید علت آن همکاری در ارسال مطالب جدید، نظرسنجی، همراهی دانش‌آموزان در پیشبرد اهداف مدنظر و مسئولیت‌پذیری آن‌ها در ارسال جواب سؤالات و معرفی سایت‌های مرتبط با موضوع را دانست و در مؤلفه آینده نقش هر دو وسیله کمکی به یک اندازه مؤثر واقع شده است (بر اساس داده‌های جدول ۱۱). هرچند در رابطه با انگیزه پیشرفت و یاددهی یادگیری ترکیبی تحقیقاتی که به مقایسه همزمان دو روش تدریس الکترونیکی همراه با تدریس سنتی باشد در دسترس نیست اما در پژوهش علیخانی و همکاران

منابع

- Adeyemi, B. A. (2012). Effects of computer assisted instruction(CAI) on students' achievement in social studies in Osun state, Nigeria. *Mediterranean. Journal of SocialSciences*, 3(2), 269-77.
- Alikhani,F, Alikhani,P, Islam panah, M, (2016), learning and mobile learning styles and their impact on learning, retention incentives progress, *Journal of Information Technology and Communication in Education*, Issue 4
- Baylor, L. & Ritchie, D. (2002). What Factors Facilitate Teacher Skill,Teacher Morale and Perceived Student Learning in Techniligy-using classrooms? *Computer & Education Journal*,. Robles Ava Clare
- Behbahani S, Yavari F, Karimi-Maridani M. Application of telemedicine, The doctor's touch from Long-distance / Telemedicine from yesterday to today. Tehran: *Journal of Biomedical Engineering and Laboratory Equipment*; 2010: 9(104): 25-34. [Persian]
- Chun-Chia Wang,2009, The Development of Collaborative Learning Environment with Learning Blogs,*Journal of Software*.;4(2):147-152 DOI 10.4304/jsw.4.2.147-152
- Farhadi, R., (2004) The role of information technology in education, national studies on librarianship and information organization magazine, Issue 56
- Hosseininasab,SD&Mohammad Nejad, R& Sajid far, Y(2011)evaluate the impact of bloggers on the academic achievement of students' interest in learning English, Issue 10
- Larijani, M, Rashidi,H,Meyboudi,H (2015) Effectiveness of blogging as a teaching aid activities, environmental education, *Journal of Information Technology and Communication in Education*, Issue
- Mohammad Shahi,m,Hosinee,a,Heydari,F (2015) compared two different methods of teaching: training and e-learning web-based fashion group discussion, *Journal of Development Center of Medical Education*, Issue 3
- RezayiRad, M, Bakhtiar, Qadvf(2015) Add psychological aspects of mobile learning in higher education to teach the traditional way (Case Study English and Arabic, *Lmy_ Journal of Technology Education*, Volume 8, Number 4, S277-28710

دیدگاه‌های اعضای گروه و رسیدن به اهداف یادگیری است که نتایج نشان داد که وبلاگ‌ها یک ابزار آموزشی مفید برای حمایت از یادگیری مشارکتی است و نیز حسینی‌نسب و همکاران (Hosseininasab & et al, 2011) در پژوهشی با عنوان بررسی تأثیر استفاده از وبلاگ نویسی بر پیشرفت تحصیلی و میزان علاقه دانش‌آموزان به یادگیری درس زبان انگلیسی انجام شد نتایج تحلیل نشان داد که علاقه دانش‌آموزان به یادگیری زبان انگلیسی افزایش یافته و نکات گرامری آن‌ها در کاربرد زبان پیشرفت زیادی داشته است. پژوهش حاضر نشان داد که آموزش از طریق وبلاگ نویسی می‌تواند به‌عنوان یکی از ابزار یادگیری اجتماعی در آموزش مهارت‌های زبان نقش مهمی داشته باشد همچنین در استفاده از تلفن همراه با پژوهش علیخانی و همکاران (Alikhani, 2016) با هدف بررسی یادگیری سیار بر یادداری و انگیزه پیشرفت انجام داده‌اند مطابقت دارد.

و نیز همخوانی این پژوهش با پژوهشی که توسط رضایی راد و فلاح (Rezayirad & Fallah, 2016) با موضوع تأثیر آموزش از طریق تلفن همراه بر انگیزه پیشرفت، خود پنداره و پیشرفت تحصیلی دانشجویان در درس زبان عربی که نتایج تحلیل داده‌هایشان نشان داد که استفاده از تلفن همراه در پیشرفت تحصیلی درس زبان عربی و افزایش انگیزه و خودپنداره دانشجویان مؤثر است.

پیشنهاد برای پژوهشگران بعدی

پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های بعدی زمان استفاده از هر دو روش طولانی‌تر شود. بعد از پایان پژوهش مراحل زمانی مختلفی، به‌منظور پیگیری میزان اثربخشی نتایج در نظر گرفته شود. به علت محدودیت در استفاده از تلفن همراه در مدارس، این طرح در آموزشگاه‌های آزاد و یا دانشگاه‌ها صورت گیرد.

- Rezayirad,m,Falah,E, (2016),the study of the effect the cell phone in learning on motivation,self awareness and educational developments of students in Arabic course,Research in curriculim Planning,vol11.no16.winter2015,page1-13
- Saffarzadeh, M. Manouchehri, K. (2011) mobile e-learning tools offer. The second International Conference on commerce, Tehran,
- Tamannaefar,m&ghandomee,z(2012)The relationship between achievement motivation and academic achievement in students), Educational Strategies Journal, Volume 4, Number 1
- Timoe R. Online Communication in School. Journal of Educational Technology. 2005; 6(3):137-155
- Thiele JE 2003, Learning patterns of online students, *J Nurs Educ*, Vol. 42, No.8, Pp. 364-366.